

ค่าน้ำหนัก‘ทางเดินริมเจ้าพระยา’

เปิดเวทีรับฟังครั้งแรกประชาชนจึกทม.พบโครงการเริ่มต้นใหม่

รายงานพิเศษ

โครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา (ทางเดินเลียบบริเวณน้ำ 57 กม.) ที่กรุงเทพมหานคร (กทม.) เป็นแผนงานในการศึกษาข้อมูลเพื่อออกแบบและจัดทำแผนแม่บทในพื้นที่นำร่อง 14 กิโลเมตร จากสะพานพระราม 7 ถึงสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า ยังเดินทางต่อไปอย่างต่อเนื่อง

ล่าสุด เมื่อวันที่ 22 เมษายนที่ผ่านมา กทม. โดยสำนักการโยธา ได้จัดการประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ครั้งที่ 1 โครงการสำรวจออกแบบและจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา โดยมีนายศรัชช ไขวณิชกุล ผู้อำนวยการสำนักการออกแบบ สำนักการโยธา กทม. เป็นประธาน และมี รศ.ดร.สกุล ท่อโนทยาน ผู้จัดการโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา เจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ประชาชนทั่วไป และกลุ่มเครือข่ายภาคประชาชน เข้าร่วมประชุมจำนวนมาก

สำหรับโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นโครงการที่ กทม.ได้วางจ้างให้สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.) และมหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นที่ปรึกษางานสำรวจออกแบบและจัดทำแผนแม่บท เพื่อการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา 57 กิโลเมตร และทำการออกแบบเพื่อพัฒนาพื้นที่นำร่อง 2 ฝั่ง รวม 14 กิโลเมตร ภายใต้แนวคิดเจ้าพระยาเพื่อทุกคน (Chao Phraya for All) ด้วยการพัฒนาพื้นที่นำร่องที่มีทัศนียภาพที่สวยงามบางส่วนเลียบบริเวณน้ำ ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงแม่น้ำได้อย่างเท่าเทียม ประกอบด้วยงาน 3 ส่วน ได้แก่ 1. ศึกษาและจัดทำแผนแม่บทพัฒนาแม่น้ำเพื่อการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา 57 กิโลเมตร 2.งานสำรวจออกแบบ

รายละเอียดและวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในชั้นรายละเอียด 14 กิโลเมตรพื้นที่นำร่อง และ 3.งานประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการเพื่อสร้างการรับรู้แก่ประชาชน โดยเฉพาะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ร่วมเสนอแนะ โดยมีระยะเวลาดำเนินการ 210 วัน หรือประมาณ 7 เดือน โดยจะสิ้นสุดระยะเวลาการศึกษาโครงการในเดือนกันยายน 2559

รศ.ดร.วันเพ็ญ วิโรจนกุล ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อม ม.ขอนแก่น กล่าวว่า คณะทำงานเริ่มศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการนี้ตั้งแต่เดือนมีนาคม โดยจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น (IEE) สำหรับทางเดินเลียบบริเวณน้ำเจ้าพระยา ระยะทาง 57 กม. และได้ดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) สำหรับทางเดินเลียบบริเวณน้ำเจ้าพระยา ระยะทางนำร่อง 14 กม.

ทั้งนี้ นายในงานได้เปิดเวทีให้ภาคประชาชนแสดงความคิดเห็น โดยมีประชาชนทั้งตัวแทนชุมชนที่ได้รับผลกระทบ และตัวแทนเครือข่ายภาคประชาชนที่เคลื่อนไหวคัดค้านมาตั้งแต่เริ่มโครงการ ต่างแสดงความเห็นเกี่ยวกับการศึกษาแผนแม่บทอย่างกว้างขวาง

ดร.ชัยพัฒน์ จันทร์วิไล ตัวแทนภาคประชาชน กล่าวว่า โครงการพัฒนาพื้นที่ริมฝั่งเจ้าพระยา ในการพัฒนาพื้นที่เป็นเส้นทางจักรยานถือเป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์ไม่ชัดเจน การใช้งบประมาณจำนวนมากเพื่อนำมาสร้างทางจักรยานถือเป็นการใช้งบประมาณรัฐอย่างไม่คุ้มค่า อีกทั้งรูปแบบของโครงการจะสร้างผลกระทบต่อสังคมในหลายด้าน ดังนั้น สิ่งที่ภาครัฐต้องเร่งดำเนินการ คือการให้ข้อมูลที่แท้จริงแก่ประชาชน เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการอย่างเต็มที่ ไม่ใช่ดำเนินโครงการแบบมัดมือชก ไม่เปิดพื้นที่ให้

ประชาชนร่วมคิดเห็นใดๆ ในโครงการ

เช่นเดียวกับ นายสมเกียรติ บวรสินดำรง ประธานชุมชนสะพานยาว เขตบางพลัด กล่าวว่าจะไม่เห็นด้วยกับโครงการนี้ การใช้งบประมาณจำนวนมากสร้างเส้นทางจักรยานถือเป็นโครงการที่ไม่จำเป็นประเทศไทยยังมีปัญหาต่างๆ ที่ต้องการงบประมาณเพื่อนำไปใช้แก้ไขอีกมากมาย ที่เข้ามาโครงการดังกล่าวคณะที่ปรึกษาได้เปิดเผยข้อมูลว่ามีชุมชนในพื้นที่ต่างเห็นด้วยและให้การยอมรับในโครงการ แต่แท้จริงแล้วคนในพื้นที่จำนวนมากคัดค้านโครงการ เพราะจะสร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชน

นายศพล บุญสม ตัวแทนเครือข่ายกลุ่ม Friend of the river (FOR) ภาคประชาชน ที่คัดค้านการก่อสร้างโครงการพัฒนาพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา กล่าวว่า แสดงความคิดเห็นว่า การศึกษาแผนแม่บทและออกแบบโครงการพัฒนาพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ถือเป็นโครงการเร่งด่วนที่รัฐพยายามผลักดัน มีระยะเวลาการศึกษาอย่างจำกัดเพียงแค่ 7 เดือน ซึ่งไม่สามารถทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีได้ตามหลักวิชาการ ซึ่งมองว่าการศึกษาโครงการจะต้องเป็นไปตามขั้นตอนการศึกษาสำรวจพื้นที่ วางแนวทางตามความเหมาะสม แต่โครงการดังกล่าวมีรูปแบบการศึกษาอย่างไม่เป็นระบบ มีการศึกษาแบบข้ามขั้นตอน ทำ 2 ส่วนแบบคู่ขนาน คือศึกษาข้อมูลผลกระทบไปด้วย และร่างแบบโครงการไปด้วยพร้อมกัน จึงน่าสงสัยว่า กทม. มีงบในการดำเนินโครงการอยู่แล้วหรือไม่ อีกทั้งรูปแบบของโครงการยังขัดต่อกฎหมายหลายฉบับ ทั้งกฎหมายด้านการผังเมือง กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และกฎหมายอื่นๆ อีกมากมาย

นายศพลกล่าวว่า นอกจากนี้ที่ปรึกษาโครงการยังมีแนวทางจะขอขยายการศึกษาโครงการจากระยะเวลา 7 เดือนให้เพิ่มมากขึ้น หาก

กระบวนการศึกษายังไม่ครบถ้วน มันแสดงให้เห็นว่า ระยะเวลาตามที่ กทม.กำหนดให้ศึกษานั้นไม่ถูกต้อง และไม่เพียงพอในการดำเนินงานตั้งแต่แรก แต่ขณะที่ปรึกษากลับยังคงรับไปดำเนินการ ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสงสัยว่า เหตุใด กทม.จึงกำหนดระยะเวลาในการศึกษาเพียงแค่ 7 เดือนเท่านั้น และจากที่ไม่เหมาะสมในข้อกำหนดของที่โออาร์ของ กทม.

ดังนั้นเครือข่ายกลุ่ม Friend of the river (FOR) ร่วมกับเครือข่ายอนุรักษ์แม่น้ำเจ้าพระยา เครือข่ายสมัชชาสุขภาพเพื่อการพัฒนาแม่น้ำอย่างยั่งยืน และเครือข่ายภาคประชาชนต่างๆ จึงได้ดำเนินการยื่นหนังสือผ่านสำนักการโยธา ไปถึง ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เพื่อยุติโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาที่ดำเนินการอยู่ในขณะนี้ โดยเสนอให้ยุติการว่าจ้างสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.) และมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในการศึกษาโครงการ เพื่อเริ่มดำเนินโครงการใหม่ให้ถูกต้องตั้งแต่เริ่มต้น โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมและใช้ระยะเวลาการศึกษาแบบไม่เร่งรัด และหวังผลการศึกษาที่แท้จริง ไม่ใช่เป็นรูปแบบที่ภาครัฐมีรูปแบบโครงการในใจอยู่แล้ว ซึ่งเหมือนเป็นการมัดมือชกประชาชนดังเช่นที่ดำเนินการอยู่ในขณะนี้ ส่วนแบบก่อสร้างที่กลุ่มภาคประชาชนได้นำมาเผยแพร่ให้ชาวชุมชนรับรู้ ข้อมูลนั้นก็มียุติจริง กทม.อย่าปฏิเสธว่าไม่มีอยู่ที่ กทม.เป็นผู้จัดทำด้วยตัวเองตั้งแต่แรก

จากนี้ต้องติดตามดูอย่างใกล้ชิดว่า โครงการทางเดินเลียบบริเวณน้ำเจ้าพระยา จะเดินทางไปได้ตามโรดแมปที่รัฐบาลตั้งเป้าเอาไว้ หรือจะถูกต่อต้านจากภาคประชาชนที่นับวันจะเพิ่มปริมาณมากขึ้นทุกวัน ถึงขนาดเรียกร้องให้พับโครงการแล้วเริ่มต้นใหม่ตั้งแต่แรก